

Oamenii Moldovei mele

DOMNICA DARIENCO

Chișinău 2019

Cunoscuta actriță de teatru și cinema Domnica Darienco s-a născut la 15 ianuarie 1919, în s. Dolinsc (Valea Hoțului) din r-nul Ananiev, regiunea Odesa într-o familie de țărani, fiind cel de-al nouălea copil al lui Timofei și Agafia Darienco.

„M-am născut de ziua Sfintei Domnica. Printre neamurile noastre erau două surori, Domnica și Ana – soliste în corul bisericii. Ele erau frumoase, se îmbrăcau cu gust. Părinții m-au numit astfel în cinstea acelei Domnica.”

Făce studii la școala de șapte ani din satul natal, pe care o termină cu succes în 1933. Urmează Școala Teatrală din Odesa (1933-1937).

După absolvirea școlii teatrale, în anul 1937, a fost angajată ca actriță la Teatrul Dramatic „A. S. Pușkin” (astăzi Teatrul Național „Mihai Eminescu”), aflat inițial la Tiraspol și din 1944 la Chișinău.

În perioada 1992-2004 a fost președinte al Ligii Veteranilor Scenei din Republica Moldova, delegat la congresele internaționale ale teatrului: Bulgaria (1971), Spania (Madrid, 1981).

„...Primii pași... Ei rămân în memorie pentru toată viața. N-am să uit niciodată cum în 1934 în școala noastră din sat a venit o comisie – un grup de pedagogi și regizori. Misteriosul și totodată înspăimântătorul cuvânt „teatru”, suna pentru mine, o fetiță de paisprezece ani, care niciodată nu văzuse teatrul, foarte ispititor și atrăgător...”

A debutat la doar 18 ani în 1937 (la câteva luni după absolvirea școlii teatrale din Odesa) pe scena Teatrului Moldovenesc din Tiraspol, cu rolul Krucinina din spectacolul „Vinovați fără vină” de A. Ostrovski.

A interpretat peste 100 de roluri, în special de eroine puternice din dramaturgia națională și universală: Aftenia din *Soacra cu trei nurori* de Ion Creangă, Corina din *Ovidiu* de Vasile Alecsandri, Vasiluța în *Casa Mare* și Ruța în *Păsărele tinereței noastre* de Ion Druță, Nata Stefanovici în *Doamna ministru* de B. Nușič, Mama în *Nunta însângerată* de F. Garcia Lorca, Nătăluța în *Pomul vieții* de D. Matcovschi, Zoița în spectacolul *Dunărea zbuțuită* de Emilian Bucov ș.a.

Debutul în cinematografie s-a produs în anul 1955 în filmul *Andrieș*, turnat la Studioul „A. Dovjenko” din Kiev, urmează mai apoi filmele: *Vă scriu* (1959) – Maria Fiodorovna, *Dincolo de marginea orașului* (1960) – Maria Cibotaru, *Gustul pâinii* (episod, 1966), *Povârnișul* (1970) – soția lui Negară, *Ultimul haiduc* (1972) – mătușa Domnica, *Crestături spre amintire* (1972) – Daria, *Bărbații încărunțesc de tineri* (1973) – Daria, *Furtuni de toamnă* (1974) – Panaghia, *Durata zilei* (1974) – mama Sandei, *Între cer și pământ* (1975) – Sanda Cucu, *Șoseaua* (episod, 1981), *Trecea o lebedă pe ape* (episod,

1982), *Codrii* (episod, 1991) ș.a. Rolul său cel mai cunoscut a fost Domnica din filmul *Armagedon* (1962).

Marea majoritate a admiratorilor o cunoșteau prin spectacolele radiofonice de la „Teatrul la microfon”. Opera ei a fost reflectată în monografiile *Domnica Darienco* de L. Doroș (1978), *Artista poporului din Uniunea RSS Domnica Darienco* de Gh. Cincilei (1982), *Pasărea dragostei* de V. Ladaniuc (1990).

În anul 2009 „Poșta Moldovei” a pus în circulație plicul poștal cu marcă fixă, consacrat aniversării a 90-a din ziua nașterii Artistei Poporului Domnica Darienco. Plicul are inscripția „Domnica Darienco. Actriță de teatru și cinema. 90 de ani de la naștere”.

Pentru harul manifestat în teatru și cinema, pentru contribuția adusă la dezvoltarea artei și culturii naționale, Domnica Darienco a fost distinsă cu înalte titluri artistice, precum: Artistă a Poporului din RSSM (1957), Artistă a Poporului din URSS (1974).

I-au fost conferite, de asemenea: Ordinul „Drapelul Roșu de Muncă” și Ordinul „Revoluția din Octombrie”, Ordinul Republicii (1994).

Domnica Darienco a avut o carieră de artistă de peste 50 de ani. S-a retras din scenă la 70 de ani, în 1989, dar niciodată nu a părăsit lumea teatrului. Chipurile create de Domnica Darienco vor rămâne în istoria teatrului și filmului moldovenesc prin rolurile interpretate. S-a stins din viață la 6 noiembrie 2010.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Referințe critice

Ladaniuc, Victor. Pasărea dragostei: [Domnica Darienco] / Victor Ladaniuc. – Ch.: Hyperion, 1990. – 146 p.

***

Ce fel de „Soacră cu trei nurori” fără Domnica Darienco?.. / Domnica Darienco; consemn.: Lora Rucan // Rucan, Lora. Voci umane, destine neordinare / Lora Rucan. – Ch., 2006. – P. 83-85.

Colesnic, Iurie. Domnica Darienco...Un ambasador al actorilor săraci // Colesnic, Iurie. În lumea asta sunt femei... / Iurie Colesnic. – Ch., 2016. – P. 143-146.

Colesnic, Iurie. Un ambasador al actorilor săraci // Colesnic, Iurie. Chișinău din inima noastră / Iurie Colesnic. – Ch., 2014. – P. 208-209.

Darienco Domnica // Cartier Dicționar Enciclopedic. – Ch., 2001. – P. 1205.

Domnica Darienco // Calendar Național, 2004 / BNRM. – Ch., 2004. – P. 27-28.

Domnica Darienco: „Omul oricât ar fi de bătrân, tot vrea să mai trăiască...” / Domnica Darienco; consemn.: Nicolae Roibu // Roibu, Nicolae. Spovedanii de Vineri / Nicolae Roibu. – Ch., 2002. – P. 227.

Dron, Ion. Darienco Domnica / Ion Dron // Femei din Moldova: encicl. – Ch., 2000. – P. 93-94.

***

Ursul, Silvia. Ambasadoarea teatrului : Domnica Darienco / Silvia Ursul // Natura. – 2018. – Nr. 11. – P. 7.

Bivol, Efim. Domnica Darienco – o epocă a Teatrului Național / Efim Bivol // „a”MIC”. – 2011. – Nr. 1. – P. 5.

Referințe

Un actor este cu adevărat fericit atunci când este solicitat, atunci când este căutat de regizori și așteptat de spectatori.

De la bun început am avut doar roluri bune. Toți regizorii lucrau cu mine cu mare plăcere și mă onorau doar cu roluri principale. Unui actor poți să nu-i dai de mâncare, dar sa-l „alimentezi” cu roluri bune. Eu am fost fericită.

Domnica Darienco

Domnica Darienco nu juca rolul, ea pătrundea în natura chipului personajului redat. Domnica caută „rădăcinile”, pentru ca mai târziu să înflorească, iar rodul acestei căutări erau chipurile perfecte, care cucereau inimile spectatorilor. (...)

Domnica este o artista din naștere, care nu și-a pus drept scop distrarea spectatorilor, cum o fac actorii de astăzi, ci stăpânirea emoțiilor, redarea unor chipuri care să zguduie sufletele oamenilor.

Victor Gherlac

Domnica Darienco dăruiește cu fiecare rol o frântură de viață, o sclipire nouă, inedită și surprinzătoare, desprinsă din bogăția nesecată a talentului muncii neostenite în slujba frumosului și adevărului în artă, cu care ea cinstește neprețuitul titlu de ACTRIȚĂ...

Gheorghe Dimitriu

Viața actriței Domnica Darienco a luminat și luminează ca o făclie nestinsă scena teatrului moldovenesc. Apariția ei în scenă este o bucurie, o mândrie, revelație! Și, atunci când spectatorul are sentimentul revelației, atunci arta își atinge scopul primordial – acela de a innobilă la fapte frumoase în numele marilor idealuri!...

Anatol Ciocanu

„Andrieș” (1954)

„Armagedon” (1962)

Alexandru Morarencu (Păvălache) și Domnica Darienco (Vasiluța) în Casa Mare de Ion Druță, regie Victor Gherlac